

САБОРНИК

БИЛТЕН БЕОГРАДСКЕ САБОРНЕ ЦРКВЕ
СВЕТОГ АРХАНГЕЛА МИХАИЛА

МОЈА СЛАВА - СВ. ВЕЛИКОМУЧЕНИК ГЕОРГИЈЕ - ЂУРЂЕВДАН

ЖИТИЈЕ СВ. ВЕЛИКОМУЧЕНИКА ГЕОРГИЈА

Рођен је у Кападокији, претпоставља се између 275. и 281. године, као син имућних и врло побожних родитеља; његов је отац такође пострадао за Христа. Георгије је био храбар, стасит и врло даровит војник у војсци цара Диоклецијана, па је још као млад, са 20 година, дошао до титуле трибуна, затим и војводе. Седећи на престолу Римског царства, Диоклецијан је започео сурове прогоне хришћана, свакодневно убијајући и мучећи небројене праведнике, а пуштајући из тамница зликовце и разбојнике. Млади војник Георгије је разумео да је дошло време за спасавање душе, па је распродао своје велико имање и поделио сиромасима, а затим стао пред цара и цео Сенат, одважно исповедајући веру у Христа и опомињући их за безакоња која чине над хришћанима. Будући да га је веома ценио, Диоклецијан га саветова да се одрекне својих “мађија” и вере у “мртвог човека”, да се поклати идолима и даће му се још већи чин и почаст. Но, Георгије са још јачом усрдношћу и радошћу говораше о сили Васкрслог Господа и својој љубави према Њему.

За Георгија су наступила нама данас незамислива телесна мучења и страдања: стављано му је тешко камење на груди, истјазаван је на точку са ексерима, бичем теран да трчи у чизмама са ужареним ексерима, закопан у живи креч, трован, пребијан воловским жилама, док му тело није раскомадано... Подносио је све тако што је био непрекидно загладан у Господа и молио Му се. Господ му се јављао, крепио га и на чудесан начин му исцеливао све ране, да би постидео мучитеље. Видевши све то, велики број пагана је примио веру Христову, што је још више разјаривало цара. Међу преобраћенима била је и сама царица Александра. Заједно са Георгијем је поведена на губилиште, издахнувши пре извршења казне. Георгије је мученички пострадао 6. маја 303. године, тако што му је одрубљена глава. Канонизован је 494. године, од стране папе Геласијуса Првог.

У иконографији је приказан на коњу, како копљем убија аждају, док се нешто даље налази женска фигура, која симболично представља Цркву, а аждаја све оно демонско са чиме се он обрачунавао, по сили своје вере у Христа - са многобоштвом, јересима, лажним идолима, неправдама, болестима и страдањима. Славе га и источна и западна Црква. Сматра се заштитником многих држава и градова. Званични је Светитељ-Патрон Енглеске, Португалије, Малте, Немачке, Грчке, Чешке, Мађарске, Литваније, Грузије, Палестине, Етиопије и Канаде. Поред града Лидо, у коме је првобитно сахрањен, заштитник је и Цариграда у Византији, Бејрута у Либану, Москве, Новгорода, Женева, Ђенове, Венеције, Лондона, Барселоне, Фрајбурга и Баден-Виртемберга у Немачкој, Амерсфорта у Холандији, Модиче на Сицилији, Љубљане и Птуја, Сења у Хрватској... Сматра се заштитником витештва и коњице, војника и ратника, земљорадника и пастира... Моле му се и хришћани и муслимани за исцељење од бројних телесних и душевних болести. Чест је мотив и у хералдици - изображен је на грбу Москве, Енглеске, Грузије и Каталоније. Крст Св. Ђорђа стајао је на царском грбу Византијског царства, Руске Федерације и Бугарске војске. Руска војска га прославља као свог Небеског покровитеља. Дан Св. Ђорђа (23. април, по грегоријанском календару) је национални празник Каталоније и Међународни дан књиге.

ТРОПАР СВ. ГЕОРГИЈУ, глас 4.

Као заробљених ослободитељ и сиротих заштитник,
болесних лекар, царева поборник, Победоношче,
Великомучениче Георгије, моли Христа Бога
да се спасу душе наше!

ХРАМОВИ ПОСВЕЋЕНИ СВ. ГЕОРГИЈУ

Култ Св. Ђорђа је раширен по читавом свету, подигнуте су му небројене цркве и манастири, његове иконе су међу најзаступљенијима у Православљу. Славе га нарочито балкански народи, Грци, Срби и Бугари, као и православни Словени уопште; омиљен је у Сирији, Јерменији и Етиопији, а у Србији спада међу најслављеније Славе. Посвећени су му: Ђурђеви Ступови у Расу (заветна задужбина Стефана Немање-Св. Симеона Св. Ђорђу, за избављење из тамнице), Темска код Пирота, Враћевшница у Шумадији, Боговађа код Ваљева, Годовик код Пожеге, Рујан код Ужица, Ајданавац код Велике Планае, Липар код Горње Сабанте, Ораховица код Прибоја, црква на Опленцу... Град Лидо (данашњи Лод у Израелу) је васељенско седиште култа Св. Ђорђа, због гробног места и мермерног кивота Светитеља у крипти цркве, где су мошти првобитно почивале. Црква је подигнута у време Св. царице Јелене, а одатле је извршен пренос моштију Светог Ђорђа - догађај који наша Црква слави као Ђурђиц.

КАКО ТРЕБА СЛАВИТИ СЛАВУ?

Пре Славе, свештеник у дому свечара свети водицу, а дан уочи Славе сви заједно присуствују празничном бденију у цркви. На дан Славе благосиља се кољиво (жито) и славски колач, који се пресеке у знаку крста и прелије вином. За Славу треба припремити: колач (од пшеничног брашна, квасца и освећене водице), славско жито, малу свећу за жито, славску свећу, црвено вино, уље и тамјан. Ако се славски колач не спрема у својој кући, треба га покропити освећеном водицом. Славски колач представља жртву благодарности Богу. Преламање колача у облику крста симболише Христово страдање на Крсту ради нашег спасења, а преливање вином - Његову Крв, којом се спирају наши греси и дарује нови живот. Жито је символ васкрсења и победе живота над смрћу - бачено у земљу, оно проклија и распада се, али из њега ниче клас који доноси много плода. Славска свећа треба да је од чистог пчелињег воска - као што пчеле праве мед, скуљајући сладак, мирисни сок са чистих и мирисних цветова, тако и молитва свечара треба да буде из чистог срца и мирисних душа. Она означава и Светлост Христову, која растерује таму из наших душа, домова и живота, уносећи радост, заједништво и пламен вере.

Славски обичаји се, кроз прослављање Светог, врше и за здравље, напредак и благостање оних који славе, али и као молитвено сећање на душе покојних предака, који су славили ову Славу. Жито се не спрема, како се каткад погрешно верује, за покој душе Светитеља - сви су светитељи пред Богом живи и за све нас се моле, а наша молитва и труд око спремања Славе је наше ударје, жртва и благодарност Светоме и Господу.

На дан Славе сви одлазе на Св. Литургију, носи се жито и колач завијен у чисту, белу мараму, мало црног вина у бочици и свећица. Након Литургије, свештеник сече колач и благосиља вино, колач и жито, па сви заједно певају тропар Светитељу. Свештеник ломе колач са домаћином, свако од свечара прилази и три пута љуби колач, одговарајући на троструко свештениково: *Христос посреди нас, троструким: Јесте и биће!*

Нарочито се мора пазити да се не припрема мрсно јело за славу која пада у посни дан, у среду или петак преко године када није разрешен пост, или у време поста. У том случају, када Крсно име - Слава падне у посни дан, онда би требало славу славити само са припремљеном посном храном, а никако другачије. Посну Славу не би требало нико да слави на недостојан начин, нити да за посну Славу припрема славски ручак са мрсном храном. Боље је Славу уопште не славити, него је славити на недостојан начин. Морамо знати да Слава није ни јело ни пиће, није разуздано гошћење ни чашћење, већ слављење Божијих угодника.

Протојереј-ставрофор Жарко Гавриловић

О СЛАВЉЕЊУ СЛАВЕ КОД СРБА

Првохришћанска је вера, од Бога нам дана и од Светих апостола предана, да славимо Бога и Његове Светитеље. ... Свети Оци српски, Сава Равноапостолни, дао је нама православним Србима и једну посебну српску домаћу Славу - наше Крсно Име, тј. благословио је нашу српску породичну Славу: да свака српска породица, свака кућа и домаћинство слави онога Светитеља на чији су дан наши преци и праоци примили Христову веру и крстили се у име Св. Тројице. ... Када славимо своју домаћу и породичну Славу, не славимо је сами у кући, нити само у кући, него најпре са осталим православним хришћанима у Цркви, на заједничкој Светој Служби, Св. Литургији, где су присутни и сви Божији анђели и сви Свети, и где се спомињу сви наши живи и упокојени, па тек онда и у дому своме. И опет, у дому не славимо је сами, него у задрузи и заједници са својом породицом, са својим ближњима и сродницима, са суседима и пријатељима, и са сваким намерником Божијим који нам тога дана дође у дом, макар био и просјак и убожјак, поготову са њим. ...

Света Крсна Слава управо и има тај смисао и значај: да све нас окупи и сједини у једну праву братску Христову заједницу, у Свету Цркву као сабор Божији, као сабрање деце Божије, те зато Крсно Име и славимо у славу Божију и у част Светих, на наше спасење и обожење...

Епископ умировљени ЗХИП Атанасије (Јевтић)

ДА ЛИ СЛАВИМО СЛАВУ У ЖАЛОСТИ?

Зар треба да славимо само онда када смо весели и напредни? Наши преци дају нам друкчији пример. Цар Лазар је славио свога свеца уочи пораза на Косову. Војвода Годор славио је свога Светога Ђорђа у тамници међу сужњима. Његова супруга била је у љутој жалости, па је ипак славила и примала госте. ... Свећа, хлеб, вино и гологлавост! Четири симбола: светлост вере, зависност од Бога, љубав Божија и молитва Богу. То и јесте битно у прослављању крсних слава, Божијих светитеља, Божијих синова. ... Баш кад је жалост и мука, онда треба са већим усрђем славити и припадати свецима Божијим на молитву. Тада и свеци, односно Бог кроз свеце, више и хитније помаже. ... Само они не славе који славу сматрају весељем као и свадбу. Али, ти као учен човек треба да знаш и друге да научиш: ако се не свадбује у жалости, слава се слави и у жалости. И баш нарочито у жалости.

Св. владика Николај

Главни и одговорни уредник: протојереј-ставрофор Петар Л.Лукић. Уредник издања: Ивана Радовановић. Уређивачки савет: братство Саборне цркве.

Тел.храма: 011/2636-684. Факс: 011/2636-566. www.saborna-crkva.com. sabornik@saborna-crkva.com. Публикује се у 1000 примерака.

